

novoměstský kurýr

11/2013

ČLÁNKY - INFORMACE - AKTUALITY - NÁZORY- FOTOGRAFIE



Pohled na obec Příbyslav z rozhledny nad obcí Sendraž. Foto: J.B.

www.novomestskykuryr.info

OBSAH:

MAPA REGIONU
NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ - ORP
PŘIBYSLAV
Historie
Současnost

Fotografie

AKTUALITY:
Rajská zahrada - hotel otevřen
Vinárna „U Drašnarů“ je opět vítěz

Severovýchodní podloubí na náměstí
Pohledy na město

VTIPY NA ZÁVĚR
ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM



NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

VRCHOVIN

Přibyslav

Sendraž

Jestřebí

Libchyně

Nahořany

KRČÍN

Blažkov

Slavoňov

Černice

SPY

Zákraví

Vršovka

Vanovka

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ obec s rozšířenou působností

Na mapce vpravo je přehled obcí, které spadají do působnosti Nového Města nad Metují ve smyslu ORP (obec s rozšířenou působností). Na řadě je další obec.

Tentokrát je to obec Přibyslav.

PŘIBYSLAV

Nejdříve se vrátím do roku 1939 a uvedu zde, co o obci Přibyslav napsal tehdejší starosta v knize „Nové Město nad Metují a jeho kraj“.

Obec Přibyslav leží na úpatí Orlických hor, na náhorní planině s malým sklonem k severu, na cestě mezi Vrchovinami a Peklem, ve vzdálenosti 3 km od okresního města Nového Města nad Metují, poblíže řeky Metuje, 364 m nad mořem. Obec je pěkně zaokrouhlená, pro sebe jaksi uzavřená, nemá žádných samot ani roztroušených domů.

Před časy byla obklopena lesy. Má dva rybníky, uprostřed obce je několik studní s dobrou pitnou vodou, opatřených dřevěnými obrubami a voda se dosud váží háky. V čase sucha vozí se voda z pramenité studny, která se nachází na dráhách nedaleko obce. Uprostřed obce stojí kříž, kolem něhož jsou vsazeny 4 lípy a památník vojínům, padlým ve světové válce.

Vznik obce je neznámý, ale data o obci Přibyslavi jsou též v záznamu z roku 1336, kdy byl pánem na Krčíně pan Heřman z Dube a na Náchodě. Vymínil sobě mlýn zádušní v Krčíně, dvůr s dvěma lány pole a lesa, postoupil jej faráři Zdislavovi. Mezi jinými obcemi patřila ke Krčínu i obec Přibyslav.

Roku 1358 ves Přibyslav byla povinna platit kaplanu Vojslavovi v Krčíně 6 hriven stříbra.

Roku 1396 paní Eliška z Kostelce a Červené Hory vykázala pro kapli sv. Kateřiny v Častolovicích 2 kopy 24 grošů úroku. Tehdy patřilo ke Kostelci zboží: Kostelecká Lhota a Přibyslav.

Roku 1405 Eliška z Ratibořic, pozůstalá vdova pana Hynáčka z Viesenburka (a Dube), sestra pana Beneše z Riesenburka jinak v Krčíně, založila v Úpici oltář Božího Těla a pro oltářníka toto nadání učinila: Dům v Úpici s třemi pruty rolí svobodných blíž



Zdroj obr.: stránky nmnm

Úpice, 1 kopy grošů platu ročního ve vsi Lhotě u Hoříček, 5 kop 32 grošů 8 haléřů na všem zboží, totiž rolích, úrocích, právech příslušejících ku vsi Přibyslavi i s celou vsí, s povolením bratra jejího Beneše z Krčína, kterýž toto zboží v Přibyslavi v deskách zemských zapsané má i vyhrazujíc sobě na tom všem jen vrchní panství.

Tím se stalo, že obec Přibyslav patřila jako zboží Krčínu, oltářem k Úpici a přivtělena k panství Viesenburskému.

Od roku 1853 patří duchovní správou do Nového Města nad Metují, avšak zemřelí lidé pohřbívali se nadále v Krčíně až do r. 1870, od tohoto roku v Novém Městě nad Metují.

Školou byla povinna obci krčínské do roku 1850 a potom škole vrchovinské.

Záznamy udávají o vsi Přibyslavi časté změny, a sice již v roce 1336, kdy jako samostatná ves byla vedena, takže zajiště byla založena o mnoho roků dříve. Obec patřila k panství krčínskému, viesenburskému, kosteleckému a náchodskému, až při prohlášení konstituce 7. září 1848 a po zrušení poddanství 4. března 1849, kdy zrušeny byly úřady patrimoniální, náleží okresu novoměstskému.

Občané prvně byli převážně drvaři, potom zemědělci a domácí tkalci, nyní převážně zemědělci a z části dělníci.

Ač je Přibyslav malá obec, čítající nyní 56 popisných čísel, jest řízena samostatně. S radostí vzpomíná svých rodáků, kteří v životě veřejném dobyli sobě významných míst a vede ve svém záznamu:

Antonína Radu, generála IV. hodn. třídy, Dra Václava Rouska, generála justiční služby, Václava Nováka, ředitele banky „Slavie“, Františka Radu, řídícího učitele, Stanislava Holubce, továrníka, Antonína Holubce, továrníka, Josefa Holubce, velkoobchodníka, Josefa Kosaře, podplukovníka, Františka Nováka, plukovníka a mnoho jiných.

Turisty jest vyhledáváno místo, odkud je překrásný pohled do celého královéhradeckého kraje, a navštěvováno místo, zvané „Koníček“, odkud je snad nejlepší pohled na romantické údolí Peklo a velebnou vodní pentli řeky Metuje. Vyhledávány jsou také tak zvané „Skály“, kde jsou strmé, vysoké skalní útvary, dnes dosud obklopené bohatými lesy, a které naprosto nezadají vzhledu skal v Pojizeří.

Obecní knihovna, založená roku 1836 knihou, darovanou páterem Rojkem z Nového Města nad Metují, dnes čítá 394 knih, vedených v seznamech, a 211 knih starších a švabachem tištěných.

J. Hanuš, starosta.

Tolik tedy historický záznam.

A co o sobě píší dnes (převzato z internetových stránek obce Přibyslav):

Obec Přibyslav je malebná vesnička postavená na úpatí Orlických hor na táhlém kopci v nadmořské výšce 500 m. Z části je obklopena lesy s nádherným výhledem do kraje až 80 km daleko. Je vzdálená 3 km od Nového Města nad Metují a 6 km od Náchoda.

V současné době zde žije 172 obyvatel v šedesáti rodinných domcích.

Kdy byla naše obec založena se nedá přesně určit, ale jsou zprávy, které říkají, že zde v jedenáctém století stály chalupy. Zdejší obyvatelé se po mnoha staletí živilí zemědělstvím a lesnictvím. Také zde byly provozovány různé řemeslné práce jako např. kovářství, truhlářství, tkalcovství atd. Až v minulém sto-

letí při rozkvětu průmyslu začali někteří lidé docházet do továren spádových měst – Náchoda a Nového Města nad Metují.

První zmínka o kulturním životě v obci se váže ke knihovně, která byla založena v roce 1836. První knihy byly darovány nebo koupeny ze sbírky peněz vybranými občany. Půjčování knih a časopisů pokračuje i v dnešní době.

Nejstarším a dosud činným spolkem v obci jsou hasiči. Sbor dobrovolných hasičů byl založen r. 1890 počtem 21 členů. Sbor se zúčastňoval veřejných slavností a župních zájezdů. Pořádá zábavy, plesy, posvícení.

Také se zde od r. 1919 hrálo divadlo, které bylo hlavním činitelem veřejného a kulturního života. Poslední představení bylo sehráno před válkou, která hraní přerušila a již nebylo obnovoeno.

V průběhu let byly v obci založeny spolky jako Svaz žen, Červený kříž, Tělovýchovná jednota, Svaz mládeže a Myslivcké sdružení. Byly pořádány různé přednášky, mikulášská nadílka, dětský den, karnevaly, turistické pochody, tajné výlety, nedělní odpolední čaje, májové víny i vítání občánků.

V současnosti je aktivní pouze Sbor dobrovolných hasičů, který má soutěžní družstva mužů, žen, starších a mladších žáků. Od r. 1993 pořádá vlastní soutěž „Přibyslavský pohár“, na kterou jsou zvány sbory z okolních vesnic. Hasiči jsou pořadatelé hlavně tradičního posvícení se „Stínáním kohoutů“, které je proslaveno v širokém okolí.

Veškeré kulturní a společenské akce byly pořádány v místním hostinci, který během několika let prošel mnoha rekonstrukcemi.

Ke sportovnímu vyžití místní mládeže slouží menší víceúčelové hřiště. Také zde máme obecní prodejnu se smíšeným zbožím a koupaliště, které vybudovali místní občané.

Největší rozkvět naší obce nastal v posledních asi třiceti letech, kdy se opravovaly a přestavovaly rodinné domky. Také se začaly stavět nové, což stále pokračuje a tím přibývá mladých a studovaných lidí, což je ku prospěchu obce. Opravila se prodejna, hospoda, hasičská zbrojnice, budova OÚ, vybudovalo se hřiště, koupaliště, vyasfaltovaly se všechny obecní cesty, byla provedena generální oprava rozvodu elektřiny a veřejného osvětlení. V posledních letech byl také po celé obci proveden rozvod vody.

Také stojí za zmínku, že z tak malé obce jako je Přibyslav pochází mnoho významných osobností jako např. tovární-

ci Antonín a Stanislav Holubcovi, armádní generál Antonín Rada, generálmajor JUDr. Václav Rousek, plukovník Josef Kosář, podplukovník Jaroslav Macháně, major František Novák a spousta dalších.

Přes naši obec se také přehnalo několik válečných bitev např. 12. 9. 1745 za vsí směrem k Peklu se střetla císařská vojska s Prusy, kde bylo zabito a pohřbeno 400 mužů. Na tomto místě byl postaven dřevěný kříž, který byl později nahrazen kamenným. Ve válce roku 1866 se také bojovalo v lesích směrem k Bražci. Ranění a mrtví vojáci byli sváženi do Václavic. Ve druhé světové válce se v okolních lesích ukrývali partyzáni, které místní obyvatelé zásobovali potravinami. Když toto zjistili Němci, hrozilo Přibyslavi vypálení a postřelení všech mužů. Muži shromáždění na popravu, jen je postřílet, zachránil Němec, který byl v tu dobu u starosty obce pana Hanuše, který se za obec zaručil a tím vše zachránil. Tak naše obec zůstala zachována a všichni se snažíme, aby stále vzkvétala a byla krásnější.

Václav Rousek, starosta obce.

Letecký pohled na obec Přibyslav (u Nového Města nad Metují).



A já k tomu dodávám:

Obec Přibyslav je velmi sympatická vesnice. Směr na Přibyslav z Nového Města nad Metují je oblíbenou vycházkou novoměstšácků a jejich hostů, nejen pro příjemnou cestu s pěknou vyhlídkou ale i příhodností trasy v návaznosti na pokračování směrem do „Pekla“ a na „Ostrovy“, což jsou příjemná místa jak z hlediska přírodních krás ale i s možností se náležitě občerstvit a posílit na zpáteční cestu do Nového Města nad Metují, zpravidla údolím řeky Metuje. To ostatně platí i pro hostinec v Přibyslavi.

Vyhlášená jsou také přibyslavská posvícení s dlouhou tradicí. Díky iniciativě hlavně obce Přibyslav byly v údolí Metuje postaveny dvě nové lávky a cyklostezka z Náchoda do Nového Města nad Metují, zatím v části Bražec - Peklo perfektně vyasfaltovaná. Rovněž tak cesta z Přibyslavi do Pekla doznala asfaltovou generálku.

Nad obcí Přibyslav je kopec „Koníček“, odkud je překrásný rozhled do krajiny i na Krkonoše.

Stejně tak, jak obtéká Metuje Nové Město nad Metují, tak podobně se, ale podstatně ve větším měřítku, vine údolí Metu-

je kolem návrší s obcí Přibyslav. To významně přispívá k malebnosti ale i romantičnosti celého tohoto okolí.

Nutno dodat, že hrdá obec Přibyslav odolala slučovacím tendencím obcí v devadesátých letech a zachovala si svou samostatnost na rozdíl od obcí Vrchoviny a Spy.

V posledních letech se Přibyslav stala oblíbeným místem pro výstavbu nových rodinných domů pro řadu nových obyvatel, takže obec pomalu ale jistě roste do krásy.

V původním kravínu, který byl perfektně přestavěn si udělala sídlo firma „Jasněna Vláhová“ z Nového Města nad Metují (JVD, Jasněna Vláhová). Je to snad nejúspěšnější podnikatelka v regionu, její výsledky a aktivity jsou pozoruhodné. Podívejte se na jejich www stránky.

Přejme Přibyslavi hodně zdaru i do budoucnosti.

J.B.



obr. 01



obr. 04



obr. 05



obr. 03



obr. 06

- obr-01: Firma JVD Jasnéna Vláhová, přestavba z původního kravína.
- obr-02: Příjezd do Přibyslavi u Nového Města nad Metují od Náchodské silnice.
- obr-03: Restaurace „U Martinců“
- obr 04: Křížek na návsi.
- obr. 05: Památník padlým.
- obr-06: Pohled směrem k vrchu „Koniček“.



obr. 02



obr. 08



obr. 09



obr. 10



obr. 11

obr. 07: Široký panoramatický pohled směrem na sever z Příbyslavi od firmy JVD Jasněny Vláhové. V pozadí čerstvě zasněžené Krkonoše.
 obr. 08: Pohled k vrchu „Koniček“, nadmořská výška cca 500 m.n.m.
 obr. 09: Sídliště nových rodinných domků na východní straně.
 obr. 10: Pohled od východu na část Příbyslavi ke „Strážovému potoku“.
 obr. 11: Rozcestí „U křížku“ - cesta do Pekla a na Koniček.
 obr. 12: Pohled z výjezdu na Náchod přes údolí Metuje na Náchod se zámekem.



obr. 07



AKTUALITY

RAJSKÁ ZAHRADA - HOTEL OTEVŘEN

Významnou událostí v říjnu v Novém Městě nad Metují bylo dokončení druhé etapy výstavby areálu „Rajská zahrada“, t.j. Hotelu a souvisejícího zázemí s restauracemi a fit centrem.

Společnost „Clitia a.s.“, která je investorem, pojala celou záležitost velkoryse, včetně večerního ohňostroje. Zúčastnili se významní hosté - hejtman (a senátor za ČSSD) Královéhradeckého kraje Lubomír Franc, starosta (a poslanec za ČSSD) Náchoda Jan Birke, starosta Nového Města nad Metují Petr Hable a zástupci vedení společnosti Clitia (podrobnosti viz Novoměstský kurýr „aktuality“ a fotogalerie č. 55).

Celkově lze říci, že dílo se opravdu podařilo. Architektonické řešení i kvalita provedení jsou na vysoké úrovni. Ano, objekt může být chloubou Nového Města nad Metují.

Otázkou samozřejmě zůstává, zda se sem naučí chodit nejen novoměstští občané, ale i turisté, kteří k nám do města přijdou. To souvisí s cenovou nabídkou a kvalitou poskytnutých služeb. A to postupně poznáme.

Napojení objektu na prostor pod skálou až k řece k Metují je významným prvkem řešení stavby. Je to snad první případ ve městě, kdy přístup do údolí z objektu na úrovni Komenského ulice je takto komplexně a pohodlně vyřešen. Řešení nabývá na významu a smysluplnosti tím víc, že se nedávno v „Novoměstském zpravodaji“ objevila informace, že se připravuje nová cyklostezka odbočující z pekelské silnice pod lokalitou „Na Bobečku“ po pravém břehu řeky Metuje do prostoru právě pod „Rajskou zahradu“, kde má být nová lávka přes Metují, cyklostezka má pokračovat k „Rezeckému mostu“ a dále podle Metuje až do Krčína!

Tím bude možné (pro cyklisty) jet z Krčína podél Metuje do Pekla a dále do Náchoda prakticky bez výrazného stoupání na trase. No a Rajská zahrada se na trase nabídne jako příjemné místo k zastavení.

Škoda, že hotel Metuje, kde podobné plány s propojením do údolí také existovaly, se zdá spadl do propadliště dějin.

Vůbec, prostor údolí kolem starého koupaliště, obtékaný řekou Metuje, je podle mého názoru z hlediska dalšího rozvoje velice perspektivním územím s potenciálem, při uvážlivém a přítom atraktivním řešení jeho využití, výrazně pomoci zvý-



šit turistickou atraktivnost našeho města. Samozřejmě, samotné koupaliště na splnění takového ambiciózního cíle nestačí.

Řešení celého tohoto údolí by si asi zasloužilo nějakou urbanistickou studii a k tomu širokou diskuzi veřejnosti.

Objekty „Rajské zahrady“ jsou příspěvkem a ukázkou, jak lze atraktivnost Nového Města nad Metují zlepšovat. Tím

spíše, že objekt, kde byla původně t.zv. Böhmova tiskárna a tato rodina ho měla v době rozkvětu jejich firmy, včetně straně k Metují, vzorně upravený, v poslední době chátral a potřeboval záchranu. A to se firmě Clitia určitě perfektně povedlo.

Jindřich Buchal.



VINÁRNA „U DRAŠNARŮ“ JE OPĚT VÍTEŽ

U vinárny „U Drašnarů“ roste pěkný smrk. Blíží se Vánoce a tak jako vždycky, jako první ve městě pan Drašnar tento smrk nechal vánočně ozdobit.

Pěkně a důstojně.

Bude také nějaký vánoční ceremoniál?



SEVEROVÝCHODNÍ PODLOUBÍ NA NÁMĚSTÍ

Na náměstí v Novém Městě nad Metují se postupně ožívají jednotlivé obchody, některé nové, některé vkusně modernizované. Na následujících fotografiích tyto obchody představím:



se snaží v řadě případů zachovat starobylost, odpovídající tomuto místu. Možná, že by byl spokojen i pan profesor Juránek, i když to není vůbec jisté, protože to byl on, co se zasloužil o vyhlášení novoměstského náměstí památkovou rezervací a jeho nároky na původnost byly opravdu vysoké.

V dalších číslech této odnože „Novoměstského kurýra“ se podíváme postupně na zbývající strany náměstí. I tam se to utěšeně zaplňuje a ožívuje.

Tak toto je představení krámků a obchodů na severovýchodní straně náměstí. Jak vidíte, podloubí je po celé délce prakticky plně zabydleno, dokonce styl výloh a portálů

Jindřich Buchal.

POHLEDY NA MĚSTO



VTIPY NA ZÁVĚR

Přijde zákazník do baru a poručí si: „3x vodka a jedno deci sody.“
Barman ho obslouží, chlapík vypije sodu a ty tři půldecáky všech-
ny naleje do té decové sklenice.

Barman s údivem povídá: „Jeee, vy jste kouzelník?“
Zákazník na to: „Ne, Česká Obchodní Inspekce...“

„Včera jsem si dal v hospodě teleskopický guláš.“

„Co je to za blbost?“

„Polovic z telecího a polovic ze skopového.“

Pasou se dvě krávy na louce, jedna zvedne hlavu a řekne:

„Buuuuu“

A druhá:

„No zrovna jsem to chtěla říct.“

Sedí na plotě dva kohouti a nudí se.

„Nezakirikáme si“?

„Ne, pojďme radši do masny, podívat se na nahé slepice.“

Archimedes, Pascal a Newton hrají na schovávanou. Archimedes piká. Pascal se rozhlédne a hbitě se schová do kroví. Newton vezme klacek, do hlíny vyškrábne čtverec metr na metr a postaví se do něj. Nijak se neschovává. Archimedes dopiká, rozhlíží se kolem sebe. Samozřejmě, že ihned vidí Newtona a volá:

„Deset dvacet Newton!“

Newton v klidu řekne:

„Tak to teda pěkný hovno! 1 Newton na metr čtvereční je přece Pascal!“

Kohn je členem pohřebního bratrstva. Jednou jde taková typická řeč.
„Já bych chtěl být pohřben vedle Alberta Einsteina,“ praví Chajim Jankel.

„To já,“ osmělí se Hyman Rose, „já bych chtěl ležet vedle Igora Stravinského.“

Kohn cítí na sobě pohledy ostatních: „Já bych chtěl ležet vedle Meryl Streepové.“

Ostatní se jen chechtají. „Voni jsou ale chóchem, Kohn! Meryl Streepová ještě žije!“

Kohn na to: „Právě proto!“

ZASMĚJME SE S PANEM
URBANEM

Zpracoval: ing. Jindřich Buchal, ČSA 821, Nové Město nad Metují, 54901.

www.novomestskykuryr.info

Zveřejněno v „Novoměstském kurýru“ vždy poslední den v příslušném měsíci.

Není určeno pro tisk. © PC Print.



Pohled na vesnici Příbyslav ze Sendražské rozhledny - přiblížení. Foto: J.B.



Náves v Příbyslavi u Nového Města nad Metují. Foto: J.B.